

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van toepassing.

Het nieuwe Europese rechtskader bestaat uit de volgende basisverordeningen en de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen ervan:

- Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013, hierna verordening (EU) 2021/2115 te noemen;
- Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013.

Het Europese rechtskader voorziet de toekenning van rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De regels waaraan landbouwers moeten voldoen om deze rechtstreekse betalingen te verkrijgen, werden vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Met onderhavig besluit worden enkele wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 aangebracht.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw

Beleidsveld: landbouw

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/508 van 1 december 2023.

De Inspectie van Financiën heeft gunstig advies gegeven op 18 december 2023 (bijlage 2).

Op 22 december 2023 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2023 2212 DOC. 1985/1).

Er is op 4 januari 2024 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. De Raad van State heeft op 10 januari 2024 beslist geen advies te geven, met toepassing van artikel 84, §5, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (bijlage 3).

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (hierna 'GLB') van toepassing.

Het nieuwe Europese rechtskader bestaat uit de volgende basisverordeningen en de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen ervan:

- Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 (hierna 'verordening (EU) 2021/2115')
- Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013 (hierna 'verordening (EU) 2021/2116').

Het Europese rechtskader voorziet de toekenning van rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De regels waaraan landbouwers moeten voldoen om deze rechtstreekse betalingen te verkrijgen, werden vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Met onderhavig besluit worden enkele wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 aangebracht.

Deze wijzigingen dringen zich op na afloop van het eerste jaar van het nieuwe GLB, alsook naar aanleiding van wijzigingen van het GLB-strategisch plan.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Artikel 1 wijzigt artikel 1 van het besluit van 21 april 2023 door aan de definitie van braakliggend land de volgende zin toe te voegen: "Percelen blijvend grasland uit de voorgaande campagne kunnen niet als braakliggend land beschouwd worden".

Artikel 2

Artikel 2 wijzigt artikel 4 van het besluit van 21 april 2023 in die zin dat bij de verhouding tussen de btw-verkooptransacties als gevolg van landbouwactiviteit en de btw-verkooptransacties van alle economische activiteiten in de teller voortaan ook de verkoop van bier, waarvan het graan voor minstens 75% afkomstig is van eigen teelt, verkoop van gedistilleerde dranken, gemaakt met granen, noten of fruit die voor minstens 75% afkomstig zijn van eigen teelt en de verkoop van consumptie-ijs en yoghurt, waarvan de melk voor minstens 75% afkomstig is van eigen dieren in rekening worden genomen. Deze verhouding moet groter dan of gelijk zijn aan een derde om als actieve landbouwer te kunnen worden beschouwd.

Artikel 3

Artikel 3 wijzigt artikel 6 van het besluit van 21 april 2023 wat betreft de periode waarin het braakliggend land verplicht jaarlijks gemaaid moet worden. Het maaisel moet niet langer ter plaatse blijven liggen.

Artikel 4

Artikel 4 wijzigt artikel 32 van het besluit van 21 april 2023 voor de berekening van de waarde van de betalingsrechten.

Er wordt toegevoegd dat de waarde van de betalingsrechten toegekend uit de reserve per campagnejaar bepaald wordt bij de eerste toekenning van de rechten uit de reserve.

Artikel 5

Artikel 5 wijzigt artikel 58 van het besluit van 21 april 2023 voor de bijkomende verplichtingen die gelden op percelen met een hoge en zeer hoge erosiegevoeligheid in het kader van de minimale bodembedekking.

In het derde lid wordt aangepast dat winter-voorploegen mogelijk is vanaf 1 oktober op kleibodems gelegen in de landbouwstreek Polders en Duinen, zoals vastgelegd in het Koninklijk besluit van 24 februari 1951 houdende grensbepaling van de landbouwstroken van het Rijk, gewijzigd door de koninklijke besluiten van 15 juli 1953, 8 maart 1968 en 15 februari 197.

Verder wordt er toegevoegd in het vierde lid dat, wanneer de hoofdteelt na 15 oktober geoogst wordt, de maatregel 'plantenresten aan de oppervlakte laten liggen' enkel toegepast kan worden bij de teelt van korrelmaïs, spruiten of andere koolsoorten en dat de maatregel aangehouden dient te worden tot de inzaai van de volgende teelt.

Artikel 6

Artikel 6 brengt verschillende wijzigingen aan artikel 60 van het besluit van 21 april 2023 aan. Een eerste wijziging betreft de percelen die zijn vrijgesteld van de verplichting tot gewasrotatie. 'Percelen met een vast irrigatiesysteem voor de teelt van knolbegonia' wordt aangepast naar 'percelen met knolbegonia of met sierteelten in containers op en in volle grond'. Verder zal de vrijstelling in de toekomst niet langer gelden voor percelen die besmet zijn met knolcyperus op een klei- en leembodem, maar zullen percelen die besmet zijn met knolcyperus op een zandbodem vrijgesteld zijn van de verplichting tot gewasrotatie, op voorwaarde dat het perceel in de verzamelaanvraag bekend is als een perceel dat besmet is met knolcyperus. De vrijstelling geldt tot het perceel vrij is van knolcyperus.

Er wordt verder ook een definitie toegevoegd voor 'zandbodem'.

Een derde wijziging aan artikel 60 betreft de verplichting tot gewasrotatie.

Er wordt een bepaling toegevoegd waardoor de landbouwer een gemotiveerde aanvraag kan indienen bij de bevoegde entiteit wanneer hij in het kader van educatieve demonstraties of in het kader van wetenschappelijke proefnemingen een gewasrotatie wenst toe te passen die afwijkt van de bepalingen in artikel 60, §1, eerste lid van het besluit van 21 april 2023. Er wordt verduidelijkt welke gegevens de voormelde aanvraag moet bevatten, wanneer deze aanvraag moet worden ingediend, dat de bevoegde entiteit bijkomende gegevens kan opvragen en binnen welke termijn de bevoegde entiteit een beslissing dient te nemen betreffende de aanvraag.

Ten slotte wordt er een wijziging aangebracht aan artikel 60 met betrekking tot gewasrotatie bij de teelt van aardappelen. Er wordt toegevoegd dat de verplichte rotatie voor de teelt van aardappelen niet geldt voor de teelt van aardappelen onder niet-verplaatsbare serres. Dit komt voort uit artikel 8 van het koninklijk besluit van 22 juni 2010 betreffende de bestrijding van het aardappelpysteeltje en tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 november 1987 betreffende de bestrijding van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen, zoals gewijzigd bij KB van 12 juli 2019, waar een gelijkaardige uitzondering werd voorzien.

Artikel 7

Artikel 7 wijzigt artikel 62 van het besluit van 21 april 2023 voor de gevallen waarin landbouwbedrijven zijn vrijgesteld van de norm voor niet-productieve elementen.

Er wordt een bepaling toegevoegd waardoor bedrijven ook zullen worden vrijgesteld van deze norm wanneer niet meer dan 10 hectare van hun areaal bouwland is en minstens 50% van dat bouwland bouwlandareaal onder vaste overkappingen is.

Artikel 8

Artikel 8 wijzigt artikel 65 met betrekking tot niet-productieve elementen en arealen ter verbetering van de biodiversiteit op landbouwbedrijven.

Artikel 9

Artikel 9 wijzigt artikel 81 van het besluit van 21 april 2023 door aan het derde lid een zin toe te voegen die de bevoegde entiteit de mogelijkheid geeft om de uiteindelijke begunstigden, als bedoeld in artikel 4, 27° van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, van de landbouwer te controleren.

Artikel 10

Artikel 10 bepaalt dat het besluit uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2024.

Artikel 11

Artikel 11 bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, belast is met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap aangezien de financiering van de rechtstreekse betalingen volledig met Europese middelen gebeurt.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 18 december 2023 (bijlage 2) is gunstig en stelt dat met toepassing van artikel 31 §2, 2° van het BVCO van 17 mei 2019 het begrotingsakkoord niet vereist is.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4 VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS